

BESZTERCZEBÁNYAI HÉTFŐI ÚJSÁG

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre helyben 2.20 kor., vidéken 3.20 kor.
Egyes példány ára 4 fill.
Megjelenik minden hétfőn.

Felelős szerkesztő:
HAVELKA JÓZSEF

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BESZTERCZEBÁNYA, IV. BÉLA KIRÁLY TER. Telefon 108.
Hirdetések díjszabás szerint.

Jelszó helyett tettet kérünk!

Sokat szapulták már és még egyre vádolják az agráristákat azzal, hogy ők a merkantilizmus esküdt ellenségei, holott, — ha van is ebben tán egy szemernyi igazság, — alapszóban véve téves nézet — lehet mondani rosszakarat — ennek hangoztatása. Az igazi agrarista a tisztességes ipart, a tisztességes kereskedelmet soha sem tekintette ellenségeinek s soha se is magát a merkantilizmust, hanem csupán annak a tulkapásait ostorozta. Mert a tiszta öntudatu és világosan látó agrarista jól tudja azt, hogy Magyarország naggyá és gazdaggá csak akkor lehet, ha azok a nyers anyagok, melyeket termel, idebent nyernek feldolgozást és elfogyasztást s megszűnik az az anomália, hogy nyersterményeinket olcsón elviszik a külföldre s feldolgozott állapotban sokszor tizszeres áron hozzák vissza.

Abból a közel 1000 milliónyi behozatalból 50—75% tisztán munkabérekre esik, elképzelhető tehát, ha e rettenetesen nagy összegnek csak fele is magyar honos, magyar munkásoknak birtokába jutna, mennyivel nagyobb lenne azok fogyasztási képessége, mennyivel több liszt, hus, zöldség fogyna el az ország határain belül. Elérkezne mindjárt az az idő, mikor nyersterményeinkkel nem volnának ráutalva a külföldre, mert idebent nyernének azok piacot s elfogyasztást,

elérkezne a külön vámterület ideje is, amikor nyugodtan mehetnénk abba bele, mert kiviteli feleslegünk nem, vagy csak jelentéktelen lenne.

Valóban megfoghatatlan az, hogy nekünk agrikulturnak államnak nem csak a szorosabb értelemben vett gyáripari behozatalunk mily óriási, de nyersterményekben is milyen jelentékeny. Alig hihető, — pedig úgy van, — hogy gyümölcsből és gyümölcskonzervekből $\frac{3}{4}$ millió korona értékűt hozunk be, pedig kitűnő gyümölcsöket termelünk s Kecskeméten, Kismaszombatan kitűnő gyümölcs konzerváló gyáraink is vannak. Hántoló malmaink borsó szükségletünk 98.6%-át külföldről szerzik be, a kölesnek 83.1% külföldről kerül hozzánk, borból 15 millió korona árát, szénből 15 millió métermázsát, sertésárut 2.8 millió korona értéket hozunk be, sőt csupán az elmúlt karácsony hetében legalább 25.000 szárazon kopasztott stájer kappan került magyar emberek asztalára. Arról meg jobb nem is beszélnünk, hogy gépekért, vászonneműekért, különösen pedig női pipere cikkekért mily óriási összegek mennek külföldre, holott ha léteznek is ilyen anyagokat készítő gyárak az országban, azok terményeiket nem képesek itt értékesíteni, hanem előbb kénytelenek azt elvinni külföldre, hogy aztán az ottani gyáros nagy haszonnal hozza azt vissza. Egy magyarországi kefégyáros Londonba viszi ki, s egy ottani gyár cége alatt hozza vissza és adja, természetesen kétszeres áron.

És miért van ez így. Mert mi magyarok vagy nem tudjuk fölfogni helyzetünket, a magyar ipar terjedésének jelentőségét, vagy csak a hazafiság van bennünk. Nálunk a hazafiság a nagy hangon való politikálásban nyilvánul, amiből azután senkinek semmi haszna nincsen, nem pedig közgazdasági helyzetünk tanulmányozásában és ösmeretében, amely ösmeretek pedig parancsolólag kiáltják, hogy minden magyar embernek csak magyar ipari terméket szabad használnia. Az egyénnek nem szabad annyira önzőnek lenni, hogy csak saját személyére gondoljon s egyébbel se törődjön, ha jól megy a sorsa. Egy családnak kell tekinteni az egész magyar nemzetet, s szívvel lélekkel arra kell törekednie, hogy ezen család minden tagjának jó sorsa legyen, mert csak így megeddik, gyarapodik, gazdagszik az egész tűzhely. Ennek pedig mulhatatlan kelléke, hogy egyrészt a földművelő sokat termeljen, s azt jól értékesítse, másrészt pedig, hogy ne sok pénzzel adózzon ipari termékekért a külföldnek, hanem hogy az a pénz is idebent maradjon az országban, emelve annak fogyasztó képességét, vagyonosodását.

A gazdáknak különböző hangzatos jelszavak helyett a magyar ipar terjedésének fontosságát kell átlátniok s arra törekedniök, hogy ne vegyenek mást, mint magyar ipari terméket.

Ne vásároljon külföldi műtrágyát, ne járjon angol, vagy német posztóban, ne írjon olyan papirosra olyan tollal, mely nem magyar gyárból került ki,

Hová siet?

beszerezni, hol óriási választékban kerülnek eladásra divatos cipők, kalap és nyakkendő ujdonságok stb. Megérkeztek a férfi, gyermek szalma kalap ujdonságok!

Olcsó szabott árak!

Üzlet: Beszterczebánya Mátyás-tér 5.

Megyék szükségletemet az olcsóságáról
előnyösen ismert

Papp Gyula cégnél

Olcsó szabott árak!

ne csináltasson cseh vászonból fehérneműt s kerülje azokat az üzleteket, melyekben nem tudják bizonyítani, hogy a kért áru magyar gyári ipari termék. A magyar gazdaosztály nagy és hatalmas! Ha követné e tanácsokat, ha nem használna külföldi iparcikket, rövid idő alatt megteremtené a magyar ipart jobban, mint bármiféle állami szubvencio.

HIREK.

Kiküldetés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium Dr. Meyne Richárd áll. f. keresk. iskolai tanárt a f. é. július—augusztusban Anversben tartandó nemzetközi gazdasági tanfolyamra kiküldötte.

Hivatalvizsgálat. Vármegyénk főispánja, Báro Kürthy Lajos cs. és kir. kamarás a múlt héten megvizsgálta a nagyszaltnai járás főszolgabirójának és Zólyom sz. kir. városnak ügykezelését.

Eljegyzés. Horn Lénárd, besztercebányai jóhírnevű kőfaragó-mester, síremlék készítő eljegyezte Schwarcz Miklót Pásztón.

Adomány. Dr. Mikler Gusztáv garamszegi földbirtokos az ottani ev. iskolák tanulóinak kiválóan sikerült vizsgája alkalmából 30 K-át adományozott majálisra.

Tanulmányi kirándulás. A mezőturi felsőbb leányiskola internátusának mintegy 40 növendéke jun. 4-én egy heti itt tartózkodásra városunkba érkeztek.

A gyermeknapot, mivel pünkösdkor bérmálás lesz f. hó 26-27 napjai helyett június hó 1 és 2 napján tartják meg.

Családi gyűlés. A Garamszeghy Géczy család, mely vármegyénkben sarjadt el, e héten nemzetségi gyűlést tart a fővárosban.

Fürdőmegnyitások. Szliacs gyógyfürdő csütörtökön nyílt meg, míg a királyfalvai fürdő tegnap d. u. nyílt meg Balogh Pali zenekarának közreműködése mellett. Borosznó gyógyfürdő megnyitása június 1-én lesz.

Gyémántlakodalom. Idb. Löwy Fülöp a helybeli izr. hitközség kiérdemesült szolgálója, a héber tudományok alapos ismerője, e héten ünnepelte nejevel gyémántlakodalomát. Gyermekai a Szent Egyletnél 1000 K-ás alapítványt tettek majdan édes atyjuk emlékéért őrzendő évi emlék imára.

Új ügyvéd. A helybeli ügyvédi kamara közzéteszi, hogy Halasa Dusan Andrást, mint ügyvédjelöltet törölte s Turócszentmárton székhellyel az ügyvédek jegyzékébe iktatta.

Választmányi ülés. A besztercebányai kuglizó társulat folyó hó 16-án délelőtt 11 órakor a társulat kerti helyiségében választmányi ülést tartott, amelyen elhatározott, hogy a közgyűlés jövő hó 2-án fog megtartatni. A közgyűlés elé terjesztendő ügyeket is ezuttal elintézte a választmány. Elhatározott, hogy a besztercebányai közfürdő R. T.-tól megveszi a kuglizó társulat jutányos áron a felesleges mintegy 120—150 drb. kerti széket és 8—10 drb. asztalt is. Kiszely János elnök megbízott, hogy ez ügyben

járjon el, s ha kaphatók az említett ingók a megszavazott árak mellett, akkor vegye meg a társulat részére. A társulat kerti helyiségeiben heterként kétszer lesz zene, csütörtök és vasárnap. Kezdetben felváltva Balogh Pali és Farkas Lajos zenekara fog játszani, később azonban csak utóbbi zenekar. Katona zenekart is fog hozatni a társulat a jövő hónapban a tagok szórakoztatására melyre a belépő tagok részére tetszés szerint, nem tagoknak 1 korona lesz személyenként. Majd a társulat pénztárosa, Sipos Károly terjesztette elő a múlt évi számadásokat a jövő évi költségvetést s az ez évi pénztári forgalmat. Több kisebb ügy elintézése után az ujonnan jelentkező tagokat felvette illetve elfogadta a választmány, melynek megtörténte után az ülés véget ért.

Halálozások. Özv. Chnapek Ferenczné szül. Biermann Ida folyó évi május hó 15-én 3/4 órák hosszu, nehéz szenvedés után, életének 61-ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után elhunyt. A megboldogultat folyó hó 17-én délután 4 órakor nagy részvétellel helyezték örök nyugalomra a róm. kath. anyaszentegyház szertartása szerint. Az elhunytban Biermann Gyula hitelbanki tisztviselő nővérét Chnapek Ida és Károly pedig édes anyjukat gyászolják.

Faragó Sámuel, az első magyar Biztosító-társaság titkára, a Ferencz József rend lovagja f. hó 17-én meghalt Léván. Az elhunytat városunkban is sokan ismerték. A kereskedelmi és iparkamara legagilisabb külltagját gyászolja az elhunytban.

Özv. Tilles Béláné, néhai Tilles Béla árvaszéki elnök özvegye f. hó 15-én elhunyt.

Dr. Badiny Béla a helybeli törvényszék volt jegyzője, majd zólyomi aljárásbíró s most az ipolysági kir. törvényszék alügyésze életének 34-ik évében nehéz szenvedés után elhunyt Ipolyságon.

Járvány. Zólyomvármegye alispánja a póniki róm. kath. elemi iskolának a tanító családjában fellépett vörhény betegség miatti bezáratását elrendelte.

A „F. M. I. és U. Sz.” köréből. A Felvidéki Magyar Írók- és Ujságírók Szövetsége csütörtökön választmányi ülést tartott Clair Vilmos elnöklésével Budapesten az Otthon-kör kelyiségében. A szövetség területéhez tartozó tizenkét felvidéki vármegye képviselve volt az alakuló gyűlés alkalmával megválasztott bizalmi férfikkal, a kik a benyújtott bejelentő lapok alapján, szorgos megfontolás után a rendes tagok sorába 179 felvidéki író és ujságíró vettek föl. A kik ezeken kívül még rendes tagok sorába való fölvetelüket kívánják, két rendes tag írásbeli ajánlata és a bejelentő lap kitöltése mellett, (a mit Telléry Gyula ügyvezető titkártól Iglón kérhetnek) jelentkezhetnek. A munkaprogram a felvidéki kultúrellet minden ágára kiterjeszkedik és elsősorban Madách Imre, Reviczky Gyula és Grünwald Béla felvidéki országos nevű írók emlékének megörökítését tűzte ki célul és Csengey Gusztáv ismert író, a szövetség egyik érdemes társelnökét, ötvenéves írói jubileuma alkalmából ünneplésben kívánja részesíteni.

A különféle hírlapírói kedvezmények ügyében illetékes helyeken a szövetség

vezetősége előterjesztéssel fog élni. Az első választmányi gyűlésen bemutatták a jóváhagyott alapszabályokat és örömmel vették tudomásul, hogy Friedl György gyárigazgató Putnokról, továbbá Szepes vármegye törvényhatósága, a Felvidéki Hitelbank Turócszentmártonból, a Szlatinai-forrás tulajdonosai (Klein Géza és társa), Melczér Ágost Iglóról és a Hernádvölgyi magyar vasipar r.-t. Krompachról a szövetség alapító tagjai sorába léptek. A legközelebbi választmányi gyűlés június végén lesz, a melyen az augusztus 20-án a F. M. K. E.-vel egy napon Iglón tartandó első közgyűlés napirendjét fogják megállapítani. A választmányi ülésen Zólyomvármegyéből Szabolcs Ferenc lapszerkesztő vett részt.

A F. M. K. E. A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület Zólyomvármegyei választmánya f. hó 30-án d. u. 4 órakor a vármegyei székház nagytermében tartja rendes évi közgyűlését.

Cirkus. Horváth nagy „Colosseum Cirkusza” 80 taggal, 30 fajlival városunkba érkezett s holnap, kedden este kezdi meg fővárosi és berlini attrakciókból álló előadásait a nagy állomás melletti Káposzta téren felállított hatalmas, kényelmes sátrában. A cirkusz előbb Miskolcra és Losoncra működött s az ottani lapok híradása szerint a társulat elsőrangú művészekből áll és műsorával olyat produkál, amely városunk és vidékünk közönségét is feltétlenül nagy élvezetben fogja részesíteni.

A városok kongresszusa. Budapest közgyűlési termében pénteken és szombaton folyt le a „Magyar Városok Országos Kongresszusa” nagy érdeklődés mellett. A kongresszus legfőbb tárgya a városi törvény megalkotására vonatkozó javaslat volt. A kongresszuson városunk polgármestere, Csesznák Gyula kir. tanácsos is részt vett.

A kassai tornaverseny. Lefolyt a nagy kassai tornaverseny, amelyen 28 intézet 1366 tanulóval vett részt. A helybeli főgimnáziumból 30 tanuló volt ott Böhmán József, Czikker Ferenc és Schwarz Alajos tanárok vezetésével. Az idő kedvezőtlen volt, ami miatt többen, így a mienkből Rissányi József és Stefko Ferenc könnyebb sérülést is szenvedtek. Az eredmény a mi ifjainkra nézve kedvező, mert többen hoztak haza érmet; így: a 100 méteres síkfutásban: Skoda Rezső V. oszt. tanuló, (III.) Rissányi József VI. oszt. tanuló (II.) — a 150 méteres síkfutásban: Csesznák Gyula VII. oszt. tanuló (II.) rüdmászásban: Zachar Jenő VI. oszt. tanuló (III.) — Tanulóink szombaton este érkeztek vissza.

Zólyom a vasutas árvákért. A Magyar Szent Korona Országainak Vasutas Szövetsége 700,000 korona költséggel 200 fiú és leány befogadására árvaházat akar létesíteni Kőszegen. Dr. Rosenauer Ottó zólyomi polgármester azonban mindent elkövet, hogy az új árvaház Zólyomban létesüljön. A legutóbbi városi közgyűlésen körülbelül 120,000 koronányi hozzájárulást (Kézpénzben anyagban és kedvezményekben) szavaztatott meg, s így valószínű, hogy az új vasutas árvaházat Zólyomban fogják építeni, ami nagy fontossággal fog birni a város fejlődésére.

Pünkösdi tanulmányut. A helybeli áll. f. keresk. iskola 32 növendéke tanári vezetéssel 4 napra tervezett tanulmányutra indul a pünkösdi ünnepek alatt. A kiránduló csoport Budapest székesfőváros nevezetesebb közgazdasági intézményei megtekintése után a Balaton kies vidékét fogja felkeresni.

Vizsga az árvaházban. Zólyomvármegyéi árvaházában a tanévet bezáró vizsgát június 12-ikének d. u. 2 órájára tűzte ki az igazgató.

Közigazgatási bejárás. A helybeli nagy állomás kibővítése céljából folyó hó 22-én d. e. 9 órakor közigazgatási bejárás lesz.

Ösztöndíj — illetve segélydíj pályázatok. Két egyenkint 1150—1150 koronás ösztöndíj iparosok részére továbbképzés, műhely berendezés, illetve annak tökéletesítése céljából, vagy forgó tőke gyanánt. A kereskedelemügyi m. kir. minister a Mária Valéria főhercegnő születésének emlékeztetére Voigtländer Frigyes által alapított ösztöndíj 2300 koronát kitevő kamataira nyilvános pályázatot ír ki. A fenti kamatösszegekből két egyenkint 1150 koronás ösztöndíjat alakít. Ez ösztöndíjakat képesítéshez kötött ipart üző szegényebb sorsú, érdemes, szakmájában kiváló és józanéletű, kezdő fiatal, magyar honos iparosmesternek vagy idősebb segédnek fogja odaitélni továbbképzés céljából, vagy műhely berendezés illetve annak tökéletesítése céljából vagy forgó tőke gyanánt, kik atyjuk iparát folytatják s attól az iparüzletet átvették vagy átvenni akarják. A folyamodványok a kereskedelemügyi m. kir. minister úrhoz címezve legkésőbb folyó évi június hó 10-ig a beszterczebányai kereskedelmi és iparkamarához nyújtandók be. Közlelbbi felvilágosítás az ipartestületeknél és a kamaránál nyerhető.

Kabaré előadás. A beszterczebányai kath. legényegyesület 1912. évi május hó 19-én saját házában kabaré előadást rendezett, szépszámu közönség jelenlétében. Az egybegyűlt közönség, a szereplők figyelmes előadását gyakran, zajosan megtapsolta.

Golberger Erzsébet féle ösztöndíj. A kereskedelemügyi m. kir. minister Golberger Erzsébet által tett alapítvány kamatösszegekből 8, egyenkint 300 és 2, 250 koronás tehát 10 segélydíjat alakít. E segélydíjakat szakmájukban kivált, józanéletű, de fiatalon elhunyt képesítéshez kötött ipart üzőt magyar honos iparosmesterek szegénysorsú özvegyei, vagy szegénysorsú, de 18, évet még be nem töltött (fiu, esetleg leány) árváinak fogja odaitélni. A folyamodványok legkésőbb folyó évi június hó 10-ig a beszterczebányai kereskedelmi és iparkamarához nyújtandók be. Közlelbbi felvilágosítás az ipartestületeknél és a kamaránál nyerhető.

T Á R C A.

Egy uton.

Miskey doktor az íróasztala előtt ült és egy vastag orvosi könyvben lapozgatott, amikor a sógornője belépett az ajtón, hozzátett és izgatottan mondta:

— Gábor, kérlek, a kis Ferkó rosszul van... egész nap köhögött, most meg lázas, az arca olyan, mint a tűz és mindig köhög, mindig köhög...

Az orvos leverte a szivarjából a hamut, rá nézett a nőre és szigorúan rákiáltott:

— Miért nem szóltál előbb, Paula?! A leánynak a homloka lángba borult a durva hangra, összekulcsolta a kezét és csendesen mentegőzött:

— Azt hittem, nem komoly... és azt hittem, te is észrevetted... meg Janka is... azért nem akartalak megijeszteni...

— Persze... mert nehezedre esik egy kicsit gondját viselni annak a gyereknek... te, te csak itt élsz, de nem szeretsz minket...

— Gábor!

— Hallgass!... Ferkót akarom látni! — szolt az orvos, letette a szivarját, felkelt és kiment a szobából dühös, nagy léptekkel.

— Már lefeküdt... — kiáltott utána Paula és úgy fájt a szíve azért a gyerekért, meg a szavakért, amiket a szemébe vágott sógora... szeretett volna a földre borulni és úgy sírni tehetetlen fájdalomában, de a lelke azt súgta, hogy a kis fiuhoz kell mennie, hallania az orvos szavait, mert ő fogja ápolni, ő akarja ápolni.

Sietve ment ki a másik szobába és be akart nyitni a hálószobába, amikor a huga hangját halotta:

— Nem lehet tovább megtérni a Paulát!... nem lehet, na... Magad is láttad, hogy viselkedik velem szemben. A cselédekkel ő rendelkezik mintha ő volna a ház úrnője, a szakácsnő azt főz, amit a Paula akar, a szobaleány neki engedelmessékedik, az inasod csak ő reá hallgat: engem semmibe sem vesznek... Úgy viselkedik, mintha a gyámom volna, vagy mintha a cselédje volnék... ő szabja ki, mit egyem, miből mennyit, hová menjek, hogy bánjak a fiammal... nem, ez így nem lehet tovább!

Aztán a doktor beszélt:

— Én sem akarom már többet látni... Csak terhünkre van, mindenütt az utunkban kóborog és semmi hasznát nem vesszük, még annyit sem, hogy legalább Ferkóra vigyázná.

— Nem szereti a gyereket.

— Nem. És különben is látszik, hogy vén leány. Már megvannak a maga bogarai, a természeté nehézkes, a modora kellemetlen.

— Menjen el.

— Igen, menjen. Utóvégre is miért adjunk mi számot minden ismerősünknek arról, hogy hogyan került hozzánk egy vén kisasszony.

Paula csak ott állott, keze a kilincsen és hallgatta a szavakat, amelyek mind a szívébe lótt nyilak voltak és nem tudott megmozdulni, elmenni erről a rettenetes helyről. Csak mikor másodszer hallotta ezt a szót: „vén leány”, — akkor járta át csendes reszketés a testét, a fejénél kezdődött és huzódott le, a sarkáig, majd onnan vissza a koponyájába, egyszerre megrándult a karja, lecsuklott a feje és a szemeit elborították a könnyek. Most már felszabadult a feszültség, a kínzó igézet alól: tudott sírni, tudott járni is — visszament az orvos dolgozó szobájába, halkán becsukta az ajtót, belerogyott a nagy karosszékebe, leborult az íróasztalra és úgy sírt, zokogott keservesen.

— Hát ezért jöttem hozzájuk?!... ezt érdemeltem?... csak ezt érdemeltem?!... Ó, miért is jöttem én ide!... ahol a szememre hányják, hogy mások ocsmányul ellopták a fiatalságomat, a boldogságomat... ahol csak a nyűgöt látják bennem, de nem érzik a két karom erejét, amelylyel hónapok óta rendben tartom a házat és nem viszonozzák a szívem melegségét, amivel őket, meg azt a kis fiut szeretem!... Gábor, — ő talán nem hibás; csak Janka, Janka!...

Ő félt tőlem leánykorában is. Soha nem volt bizalmas hozzám, féltette tőlem a titkait. Az eljegyzését én tudtam meg utoljára... Pedig én szerettem és szíves voltam hozzá; jó testvére voltam... De ő a jövőjét, a tekintélyét féltette tőlem... és aztán megvetett... ő maga mondta azon az estén, amikor én álmatlanul sirtam:

— Mit bögsz az utcabatyár főhadnagyod után!... Tudhattad volna előre is, hogy így lesz!...

— Igen, úgy lett. Elhagyott: mert szegény volt és nekem sem volt pénzem... De az, hogy az utcán kísért addig, amíg szóba nem álltam vele: az még nem volt bűn! Nem volt megvetni való bűne: mert neki az első szava is komoly és tisztességes volt, én meg fehér maradtam, tiszta és becsületes... Talán botlás volt... talán boldogabb lettem volna, ha nem állok meg akkor a kapu előtt... ha soha nem hallom a nevét, nem érzem a keze szorítását... talán nem maradtam volna vén leány — de nem volt bűn!... nem volt!... és ezt Jankának meg kellett volna értenie... és nem lett volna szabad megvetnie engem... de ő gyöngédtelen volt és ott bántott meg engem, ahol a legjobban fájt... És én elhatároztam, hogy visszafizetem neki: százszorosan, ezerszeresen jobban fogom szeretni, mint eddig és megmutatom, mit ér az én két vénleány-kezem... Azért jöttem ide hozzájuk... Gábor jó is volt egy ideig, de aztán megváltozott. Miért? — nem tudom: talán Jankának a gögje változtatta meg, aki kezdettől fogva érezte velem, hogy ő asszony lett, én leány maradtam, — ő nagyúri hölgy és én csak kenyéren élő cseléd vagyok... Pedig mindnyájuknak én viselem gondját és én altatom el a Ferkójukat... Szegény kicsi Ferkó!... Szegény kicsi Ferkó!...

Nyilott az ajtó: az orvos lépett be a feleségével. Csodálkozva állottak meg, mikor a síró leányt látták. A férfi szólalt meg először:

— Mit csinálsz, Paula?

A leány felugrott, az arca vörös volt, a szemei kidagadtak és hosszú, vékony teste remegett, mikor beszélni kezdett:

— Bocsássatok meg... Janka, bocsáss meg nekem!...

A telképű, kövéres asszony boszankodva rántott egyet a vállán:

— Én nem értem, mi bajod... — és amig Paula a kezét az arcához emelte és úgy zokogott, az urához hajolt és a fülébe súgta:

— Ugy látszik meghallotta, amit róla beszéltünk... Szép kis jelenet!...

Az orvos idegenkedve fordította el feleségétől a fejét és a vénleányra nézett. De az már nem sírt: meghallotta az asszony szavait és azonnal elállott a könnye. Megértette, hogy neki nem szabad szemrehányásokat tennie... Ez nem volna méltó hozzá... Nem szabad láttatnia a kényszert, amely elűzi innen... hanem szabadon, önkaratából kell elmennie, úgy, ahogy közéjük jött... És az agyán egy gondolat futott keresztül és a szíve megrendült belé, mikor beszélni kezdett:

— Bocsássatok meg, hogy fájdalmat okozok nektek: de el kell, hogy hagyjalak benneteket...

Gábor felkapta a fejét, az asszony meg a karjába kapaszkodott, úgy hallgatta.

— Ma délután egy levelet kaptam... Bécsből jött... hívnak el... valaki hív... nem tudtam határozni... Ferkót itt hagyni... de el kell mennem... várnak... bocsássatok meg, reggel Bécsbe utazom...

Az asszony szemei felcsillantak, fojtott hangon kérdezte:

— Ki vár, Paula!... ki hívott?...

A kisasszony a keblére szorította a kezét, a szíve örülden kalapált, a feje zúgott, a nyelve meg akarta tagadni, hogy kimondja azt a nevet, — de ő mégis mosolygot, a

szemébe nézett a hugának és csendesen felelte:

— Lovag Kurzweil Albert, őrnagy...

Nincs ember, aki életében el ne követne valamit, ami utolsó percig nyomja lelkét; ezer viszontagság, jó szerencse és sikerek, könnyű csapások és nehéz fájdalmak között minden feledésen keresztül fel-felbukkan az az egy szó, az az egy kívánság, az az egyetlen cselekedet, és int az elmúlásra és boszút áll, amiért az ember testet adott neki. A vénleány úgy érezte, hogy az a hazugság, amit félve, de mosolyogva röpitett világgá az ajka, — ez a hazugság szentségteleníti be egész fehér, tiszta életét, — ez a név fog vörösen előtte ragyogni számtalan bűnbánó, álmatlan éjszakán... De kimondta és mosolygott hozzá.

Az orvos és a felesége meglepetten néztek reá és nem tudtak szólni egy szót sem.

— Ugy-e, még emlékszel rá, Janka? — kérdezte csendesen a kisasszony és megölelte a hugát. — Akkor... akkor még csak főhadnagy volt... Most már őrnagy... és most hív: hogy menjek hozzá és legyen az ő felesége...

Az asszonyt kellemetlen érzés lepte meg: egy kis hitetlenséget, egy kis bánatot, egy kis irigységet érzett; kibontakozott a néni karjaiból és csak ennyit mondott: — Hát akkor örülsz, ugy-e, Paula?... és elhagysz minket... kár... igazán... de hát légy boldog... boldog leszel...

A vénleány rá nézett Jankára, azután a doktorra és indulni készült:

— Köszönöm nektek, hogy jók voltatok hozzám és megtúrtetek magatoknál... igazán nem tudom, hogy éltem volna idáig különben... Most megyek csomagolni... Sietni akarok...

Lassan kiment a szobából. Az asszony az urára nézett, de az lehajtott fővel állott ott és sötét volt a pillantása. Nevetve mondta neki:

— Na hallod, Gábor, ezt sem gondoltam volna... szegény lovag!...

A férfi egy kelletlen mozdulatot tett a kezével, az íróasztalhoz ment, szivarra gyújtott és leült. Az asszony föléje hajolt és az asztalon fekvő nyitott könyvre mutatott:

— Gábor... nézd, hogy tele sírta örömeiben...

— Eh, hagyj már békét! — kiáltott türelmetlenül az orvos és becsapta az előtte levő könyvet. — Eredj inkább és vigyázz a fiadra...

Egy darabig még ott ült, szótlánul, szivarozva az asztal előtt, aztán megnézte az óráját, fölkel és fejesóválva bement ő is a felesége után, aludni.

Éjfél után felriadt álmából a doktor. A kis Ferkó hangját hallotta:

— Paula néni!... Paula néni!... Hol van a Paula néni?!

Lámpát gyújtott, felkelt, odament a sarokba, a kis fiu ágyához és visszadöbbsent: a gyerek nagyon lázas volt. Ott hanykolódott az ágyában, a paplant lerugta magáról és cserepes ajkával ezt hajtogatta:

— Jó Paula néni... kedves Paula néni!... miért nem vagy itt?!

Miskey föléje hajolt, megsimogatta a fejét:

— Ferkó!... Ferkóci!... Látod a papát?...

De a kis fiu elfordította az arcát és kitért karokkal könyörgött:

— Paula néni!... kedves Paula néni!...

Mar ekkor az anyja is ébren volt. Az orvos odaszólt neki:

— Hallod, Janka, hallod?!... De az szó nélkül odajött és egy pohárból meg akarta itatni a kis fiut.

— Igyál, Ferkó... — Nem!... nem!... — kiabált a gyerek és eltolta a poharat.

— Paula néni gyere be! — kiáltott egyszerre és felült az ágyában.

Az orvos rászólt a feleségére:

— Eredj, költsd fel és hívd be Paulát?

Az asszony összeborzongott, lehajtott fővel, mereven tekintett maga elé, a férjére

nézett, majd lesütötte a szemét annak a remény tekintete elől és mikor a gyermek sírva sírta:

— Paula néni!... — akkor elindult lassan a szomszéd szoba felé. Az ajtónál megállott, gondolkodott egy pillanatra, aztán benyitott.

De visszaretent: ott égett a lámpa, — közvetlenül az ajtó mellett egy széken pedig ott ült a vénleány, teljesen felöltözve, úgy, ahogy este kiment a szobából.

— Paula!... — suttogta remegve az asszony. — Te ébren vagy?...

— Nem mertem lefeküdni, — felelt csendes, nyugodt hangon a leány, — mert féltettem a kis Ferkót...

— Paula!... — nyöszörgött félve a huga, — téged hív... gyere...

— Megyek, fiam, megyek...

És a vénleány felállott és megölelte a hugát... és az görcsösen kapaszkodott beléje... és reszketett... és mikor a kis ágy elé értek, megcsókolta a néniének boldog, bánatos arcát. És Paula egyik kezével az asszony arcát simogatta, a másikat meg rátette a kis gyermek lázas homlokára: és egyszerre elcsendesült mind a kettő.

Csend volt a szobában... Az orvos lehunyta a szemét és megszólalt:

— Bocsáss meg nekünk, Paula!... Mennyire szerethetted te a mi fiunkat, ha ő így szeret téged!... — és lehajolt és megcsókolta a vénleány kezét.

Az asszony halkán, megtörtén zokogott. A vén kisasszony nem bírta tovább.

— Ti bocsássatok meg nekem!... mert gögös voltam... és el akartalak hagyni... és hazudtam: mert nem hívtam engem soha senki!... nem hívtam magához soha senki, senki!... csak én hazudtam, mert gögös voltam! — és leborult az ágyra.

Az asszony meg a férje egyszerre mondták, halkán, ünnepélyesen, határozottan:

— Nálunk maradsz!...

Zilahy László.

Tanonczul
felvétetik 1—2 középiskolát
∴ végzett fiu fizetéssel. ∴
Czím a kiadóhivatalban!

Eladó
Besztercebányán, a Kalvária
alatt egy gyümölcsös kert,
amely alkalmas építkezésre is.
Tőszomszédságában
már lakóház is épült.
Bővebb felvilágosítás kapható
e lap kiadóhivatalánál.

jutányos áron felvételnek
lapunk kiadóhivatalában.

Hirdetések

Alapított 1796. Alapított 1796.

HORN LAJOS UTÓDA
cégtulajdonos: HORN FRIGYES KÁROLY
Besztercebánya (A nagyallozással szemben).

Allandó nagy raktár:
Egyszerű, díszes
modern síremlé-
kekben minden
kőnemben.

Szobrok fehér
carrarai márvány-
ból, kemény
királykai homok-
kőből és bronz-
ból.

Modern sirlám-
pák, virágtartók,
kovácsolt sirrác-
sok stb.

Útszéli kereszték,
keresztelő me-
dencék, szentelt
vizek, kerti
kődíszek stb.

Szükséges
rajzokkal, terve-
kel és költség-
vetéssel kívánat-
ra szívesen szol-
gálok.

Pontos kiszolgálás.

Jutányos árak!

Kérem cégemet hasonló üzlettel össze nem
téveszteni. Utazókat nem tartok, miért is kérem
szükség esetén egyenesen hozzám fordulni.